

Μελέτη απορρόφησης αποφοίτων του Α.Π.Θ. στην αγορά εργασίας

Επιστημονικός Κλάδος: Νομική Επιστήμη

Τμήμα Νομικής

Ιδρυματικά Υπεύθυνη Γραφείου Διασύνδεσης Α.Π.Θ.:

Νόρμα Βαβάτση - Χριστάκη, καθηγήτρια Ιατρικής Σχολής

Ερευνητής: Δρ. Χρήστος Ε. Γεωργίου

Εισαγωγή

1.1. Στόχος της έρευνας

Η έρευνα για την απορρόφηση των αποφοίτων του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης στην αγορά εργασίας διεξήχθη από το Γραφείο Διασύνδεσης του ΑΠΘ το ακαδημαϊκό έτος 2011-12, με την αμέριστη συμπαράσταση και υποστήριξη των Πρυτανικών Αρχών του Ιδρύματος. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε με βάση κοινή μεθοδολογία (δείγμα, ερωτηματολόγιο, εννοιολογικό πλαίσιο & οδηγός ερωτηματολογίου) που επεξεργάστηκε η Οριζόντια Δράση Υποστήριξης των Γραφείων Διασύνδεσης των Ελληνικών ΑΕΙ για όλα τα Πανεπιστήμια της χώρας (Καραμεσίνη, 2008). Η τελική διαμόρφωση της κοινής μεθοδολογίας έγινε κατόπιν συνεργασίας της Οριζόντιας Δράσης με τα Γραφεία Διασύνδεσης των Πανεπιστημίων.

Γενικός σκοπός της έρευνας ήταν η καταγραφή της κατάστασης και του είδους της απασχόλησης του συνόλου των αποφοίτων του Ιδρύματος καθώς και η διερεύνηση των τρόπων ένταξής τους στην απασχόληση. Ειδικότερα, στόχος της μελέτης ήταν να διερευνηθεί: α) ο βαθμός ένταξης των αποφοίτων στην απασχόληση, β) η ποιότητα της ένταξης, δηλαδή τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της απασχόλησης όσων εργάζονται και γ) η διαδικασία μετάβασης από την εκπαίδευση στην απασχόληση.

1.2. Μεθοδολογία της έρευνας

Προκειμένου να διερευνηθούν τα παραπάνω ειδικά πεδία-αντικείμενα διερεύνησης της μελέτης, σχεδιάστηκε ένα 14σέλιδο ερωτηματολόγιο. Το ερωτηματολόγιο περιελάμβανε ερωτήσεις σχετικά με: α) τις σπουδές, β) την κατάσταση απασχόλησης των αποφοίτων σήμερα, γ) το ιστορικό απασχόλησης ή ανεργίας των αποφοίτων και δ) την επιθυμητή εργασία.

Για τη συλλογή των δεδομένων χρησιμοποιήθηκε η τηλεφωνική συνέντευξη από εκπαιδευμένους στο ερωτηματολόγιο συνεντευκτές. Η τηλεφωνική συνέντευξη προτιμήθηκε έναντι της ταχυδρομικής αποστολής του ερωτηματολογίου, καθώς το ποσοστό ανταπόκρισης του πληθυσμού θα ήταν με τον τρόπο αυτό μεγαλύτερο. Οι τηλεφωνικές συνεντεύξεις διεξήχθησαν από το Γραφείο Διασύνδεσης του ΑΠΘ και ολοκληρώθηκαν το διάστημα Ιανουάριος – Ιούνιος 2011.

Στη συνέχεια, τα συμπληρωμένα ερωτηματολόγια καταχωρήθηκαν σε ειδικό λογισμικό σε Η/Υ, προκειμένου να γίνει η στατιστική επεξεργασία των δεδομένων. Για την επεξεργασία των αποτελεσμάτων χρησιμοποιήθηκε το Στατιστικό Πακέτο για τις Κοινωνικές Επιστήμες (Statistical Package for Social Sciences, S.P.S.S.). Για την επεξεργασία των δεδομένων χρησιμοποιήθηκαν α) η περιγραφική στατιστική με σχετικές συχνότητες (ποσοστά) και β) ο έλεγχος του χ^2 προκειμένου να διαπιστωθεί η επίδραση των ανεξάρτητων μεταβλητών του φύλου και του επιστημονικού κλάδου στην κατάσταση απασχόλησης, καθώς και στη διαδικασία μετάβασης των αποφοίτων από τις σπουδές στην αγορά εργασίας.

1.3. Πληθυσμός και δείγμα της έρευνας

Ο πληθυσμός αναφοράς περιελάμβανε το σύνολο των αποφοίτων όλων των Τμημάτων/Σχολών του ΑΠΘ που είχαν απόφοιτους τα ημερολογιακά έτη 2005-06. Με τον τρόπο αυτό μελετήθηκε η ένταξη των «νέων πτυχιούχων» στην αγορά εργασίας, 5 ως 7 χρόνια μετά την αποφοίτηση. Το παραπάνω διάστημα θεωρήθηκε επαρκές για να διερευνηθεί η διαδικασία μετάβασης, αφού ένα μεγάλο μέρος των αποφοίτων εκπληρώνει τη στρατιωτική του θητεία ή/και πραγματοποιεί μεταπτυχιακές σπουδές αμέσως μετά τη λήψη του πτυχίου.

Το δείγμα της έρευνας περιελάμβανε 2.772 αποφοίτους (63,2% γυναίκες και 36,8% άνδρες) των ετών 2005-06, από 39 Τμήματα/Σχολές του ΑΠΘ που συμμετείχαν στην έρευνα. Σύμφωνα με την

κοινή μεθοδολογία της μελέτης, το μέγεθος του δείγματος ανά Τμήμα προέκυψε από τον στατιστικό τύπο: $n' = [SE(p)^2 * P * (1 - P)] / t^2$, με διάστημα εμπιστοσύνης 90%, $P = 30\%$ και διαστημική εκτίμηση $t = 7\%$. $P = 30\%$ σημαίνει ότι η πιθανότητα εμφάνισης ενός χαρακτηριστικού στον πληθυσμό δεν ξεπερνάει το 30% και του αντιθέτου του το 70%. Για καθένα τμήμα μελετήθηκε το σύνολο των αποφοίτων που συμμετείχε στην έρευνα.

2. Επιστημονικός κλάδος: Νομική Επιστήμη

Στη συνέχεια, παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της μελέτης, που αφορούν αποκλειστικά την απορρόφηση των αποφοίτων του Τμήματος Νομικής του ΑΠΘ, το οποίο κατηγοριοποιήθηκε κάτω από τον επιστημονικό κλάδο Νομική Επιστήμη.

2.1. Γενικά στοιχεία για το δείγμα

Το δείγμα του Τμήματος Νομικής ήταν 63 απόφοιτοι, 19 (30,2%) άνδρες και 44 γυναίκες (69,8%). Το 68,4% των ανδρών αποφοίτων του Τμήματος Νομικής είχε εκπληρώσει τη στρατιωτική του θητεία, ενώ μόνον ένα 4,8% του συνόλου των αποφοίτων (ανδρών και γυναικών) είχε παιδιά τη χρονική στιγμή της έρευνας. Το 33,9% του δείγματος των αποφοίτων αυτών προέρχονταν από τη Θεσσαλονίκη, ενώ το 66,1% από άλλες πόλεις της Ελλάδας. Γι' αυτό και το 64,4% νοίκιασε διαμέρισμα στη Θεσσαλονίκη κατά τη διάρκεια των σπουδών του (σε αντίθεση με το 35,6%).

Για το 69,8% των αποφοίτων του Τμήματος Νομικής, το οικογενειακό εισόδημα των γονέων τους φτάνει τις 20.000 ευρώ το χρόνο, για το 25,4% κυμαίνεται από 20.000 έως 30.000 ευρώ, ενώ για το 4,8% ξεπερνά τις 30.000 ευρώ το χρόνο. Επιπλέον, το 61,9% δήλωσε ότι οι γονείς τους αντιμετωπίζουν τις οικογενειακές-οικονομικές υποχρεώσεις τους δύσκολα έως πολύ δύσκολα, το 15,9% ούτε δύσκολα, ούτε εύκολα και το 22,0% σχετικά εύκολα έως πολύ εύκολα.

Στον πίνακα που ακολουθεί (Πίνακας 1) απεικονίζεται το επίπεδο εκπαίδευσης των γονέων των αποφοίτων του Τμήματος Νομικής. Με βάση τις απαντήσεις τους, το μεγαλύτερο ποσοστό των γονέων (46%) είναι απόφοιτοι μέσης εκπαίδευσης, ακολουθούν οι απόφοιτοι ΑΕΙ (27,0%), ενώ οι υπόλοιπες κατηγορίες συγκεντρώνουν μικρότερα ποσοστά.

Μεταπτυχιακός τίτλος ή Διδακτορικό	-
Πτυχίο Ανωτάτων Σχολών	27,0%
Πτυχίο Ανώτερης Τεχνολογικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης	4,8%
Απολυτήριο Μέσης Εκπαίδευσης	46,0%
Απολυτήριο 3-τάξιας Μέσης Εκπαίδευσης	6,3%
Απολυτήριο Δημοτικού	15,9%
Μερικές τάξεις Δημοτικού	-
Δεν πήγε καθόλου σχολείο	-

2.2. Στοιχεία για τις σπουδές

Στη συνέχεια και στον Πίνακα 2 απεικονίζονται δεδομένα από τις απαντήσεις των αποφοίτων του Τμήματος Νομικής σε ερωτήματα σχετικά με τις προπτυχιακές και μεταπτυχιακές τους σπουδές. Φαίνεται ότι το σύνολο των αποφοίτων του Τμήματος Νομικής, είχε το συγκεκριμένο Τμήμα μεταξύ των πρώτων του επιλογών στις πανελλήνιες εξετάσεις και ενδιαφέρονταν σημαντικά για το επιστημονικό αντικείμενο των σπουδών του. Επίσης, το 82,5% των αποφοίτων δήλωσε

ευχαριστημένο έως πολύ ευχαριστημένο από τις προπτυχιακές του σπουδές γενικότερα, δηλαδή από το πρόγραμμα σπουδών, τους διδάσκοντες, τις λειτουργικές υποδομές και τη διοικητική στήριξη του Τμήματος, ανεξάρτητα από το προσωπικό ενδιαφέρον για το επιστημονικό αντικείμενο των σπουδών. Ένα αρκετά μικρό ποσοστό αποφοίτων είχε εμπειρία απασχόλησης (12,9%), κυρίως περιστασιακής (55,6%), κατά τη διάρκεια των προπτυχιακών σπουδών (εκτός της πρακτικής).

Πίνακας 2. Στοιχεία για τις σπουδές	Ποσοστό αποφοίτων
Το Τμήμα Νομικής ήταν μεταξύ των πρώτων 5 επιλογών στις δηλώσεις προτίμησης των πανελλήνιων εξετάσεων	100,0%
Είχαν μεγάλο ενδιαφέρον για το επιστημονικό αντικείμενο των σπουδών	93,8%
Δήλωσαν ευχαριστημένοι έως πολύ ευχαριστημένοι από τις προπτυχιακές σπουδές	82,5%
Είχαν εμπειρία οποιασδήποτε εργασίας κατά τη διάρκεια των προπτυχιακών σπουδών (εκτός πρακτικής)	12,9%
Είχαν περιστασιακή απασχόληση κατά τη διάρκεια των προπτυχιακών σπουδών	55,6%
Κατέχουν άδεια ασκήσεως επαγγέλματος	100,0%
Παρακολουθούν ή έχουν ήδη ολοκληρώσει μεταπτυχιακές σπουδές	57,1%
Εργάζονταν κατά τη διάρκεια των μεταπτυχιακών σπουδών	85,7%
Είχαν συνεχή απασχόληση κατά τη διάρκεια των μεταπτ. σπουδών	33,8%
Είχαν πλήρη απασχόληση κατά τη διάρκεια των μεταπτ. σπουδών	65,2%
Είχαν απασχόληση σχετική με τις μεταπτυχιακές σπουδές	100,0%

Τη χρονική στιγμή της έρευνας, το σύνολο των αποφοίτων του Τμήματος δήλωσε ότι είχε ήδη αποκτήσει την αντίστοιχη άδεια ασκήσεως επαγγέλματος, ενώ το 57,1% ότι είχε ήδη ολοκληρώσει ή πραγματοποιούσε μεταπτυχιακές σπουδές. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα, το 58,3% των αποφοίτων αποφάσισε να παρακολουθήσει μεταπτυχιακές σπουδές για επιστημονικούς λόγους, το 8,3% για να βρει ευκολότερα εργασία αντίστοιχη των σπουδών του, το 33,3% για να έχει μια καλύτερη επαγγελματική εξέλιξη. Υψηλό είναι επίσης το ποσοστό αποφοίτων που δήλωσαν ότι εργάζονταν κατά τη διάρκεια των μεταπτυχιακών τους σπουδών (85,7%), με τη μορφή της συνεχούς πλήρους απασχόλησης (65,2%). Τέλος, η απασχόληση αυτή φαίνεται ότι ήταν σχετική με τις μεταπτυχιακές σπουδές για το σύνολο των αποφοίτων του Τμήματος Νομικής που είχαν ολοκληρώσει ή πραγματοποιούσαν μεταπτυχιακές σπουδές.

2.3. Στοιχεία για την απασχόληση

Οι απόφοιτοι του Τμήματος Νομικής δήλωσαν απασχολούμενοι σε ποσοστό 69,8% και μη ενεργοί σε ποσοστό 30,2%. Το σύνολο όσων δήλωσαν απασχολούμενοι ανέφερε ότι είχε μέχρι σήμερα εμπειρία σημαντικής απασχόλησης, το 100,0% καθώς επίσης και ότι η σημερινή του απασχόληση είναι και σημαντική απασχόληση, ενώ το 90,9% δήλωσε ότι η σημερινή του απασχόληση είναι η πρώτη σημαντική απασχόληση.

Στον Πίνακα 3 απεικονίζεται η μορφή της απασχόλησης, κατά τη διεξαγωγή της έρευνας, για το σύνολο των απασχολούμενων αποφοίτων. Φαίνεται ότι, οι περισσότεροι απόφοιτοι του Τμήματος Νομικής εργάζονται σήμερα ως μισθωτοί στον ιδιωτικό τομέα ή ως αυτοαπασχολούμενοι χωρίς προσωπικό.

Πίνακας 3. Μορφή απασχόλησης	Ποσοστό αποφοίτων
Μισθωτοί στον ιδιωτικό τομέα	75,0%
Μισθωτοί στο δημόσιο τομέα	-
Συμβασιούχοι έργου, απασχολούμενοι κυρίως σ' έναν εργοδότη (ιδιωτικός τομέας)	-
Συμβασιούχοι έργου, απασχολούμενοι κυρίως σ' έναν εργοδότη (δημόσιος τομέας)	-
Αυτοαπασχολούμενοι χωρίς προσωπικό	25,0%
Αυτοαπασχολούμενοι με προσωπικό	-
Βοηθοί στην οικογενειακή επιχείρηση	-

Στον Πίνακα 4 απεικονίζονται επιπλέον στοιχεία για την απασχόληση των αποφοίτων του Τμήματος Νομικής.

Πίνακας 4. Στοιχεία για την απασχόληση	Ποσοστό αποφοίτων
Δήλωσαν ευχαριστημένοι έως πολύ ευχαριστημένοι από τη σημερινή τους απασχόληση	75,0%
Ο τόπος της σημερινής απασχόλησης είναι ο ίδιος με τον τόπο κατοικίας των γονέων	58,9%
Η σημερινή απασχόληση βρίσκεται στην πόλη των σπουδών	45,0%
Η σημερινή απασχόληση είναι η πρώτη απασχόληση	12,4%
Η σημερινή απασχόληση είναι η δεύτερη απασχόληση	36,5%

Φαίνεται ότι, σε ποσοστό 75%, οι απόφοιτοι δήλωσαν ευχαριστημένοι από τη σημερινή τους απασχόληση, η οποία ωστόσο, δεν βρίσκεται στη Θεσσαλονίκη για το 55% των αποφοίτων του Τμήματος Νομικής ΑΠΘ. Η σημερινή απασχόληση είναι η πρώτη απασχόληση για το 12,4% των αποφοίτων του Τμήματος (των ετών 2005-06) και η δεύτερη απασχόληση για 36,5%.

2.4. Στοιχεία για τους μισθωτούς και τους συμβασιούχους έργου

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται δεδομένα που αφορούν τις κατηγορίες των μισθωτών στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα, καθώς και τις κατηγορίες των συμβασιούχων έργου που απασχολούνται κυρίως σ' έναν εργοδότη, τόσο του ιδιωτικού όσο και του δημοσίου τομέα. Στον πίνακα που ακολουθεί (Πίνακας 6) απεικονίζεται ο τρόπος με τον οποίο οι συγκεκριμένες κατηγορίες αποφοίτων του Τμήματος Νομικής βρήκαν την απασχόλησή τους. Στο συγκεκριμένο ερώτημα, οι απόφοιτοι μπορούσαν να επιλέξουν μέχρι τρεις απαντήσεις. Προκύπτει ότι οι περισσότεροι απόφοιτοι βρήκαν τη σημερινή τους απασχόληση από προηγούμενους εργοδότες ή συναδέλφους, ενώ ένα σημαντικό ποσοστό (29,6%) από συστάσεις καθηγητών. Σε μικρότερα ποσοστά, οι απόφοιτοι δήλωσαν ότι βρήκαν εργασία από αγγελίες στον τύπο, μέσω διαγωνισμών και σε πολύ περιορισμένο βαθμό από οικογενειακές γνωριμίες.

Πίνακας 6. Τρόπος εύρεσης εργασίας	Ποσοστό αποφοίτων
Οικογενειακές γνωριμίες/ φίλοι	1,9%
Προηγούμενοι εργοδότες ή συναδέλφοι	38,9%
Συστάσεις καθηγητών	29,6%
Διαγωνισμός	11,1%
Αγγελίες από τον τύπο, διαδίκτυο	16,7%
ΟΑΕΔ	1,9%
Γραφείο Διασύνδεσης	0,0%
Επετηρίδα	0,0%
Άλλο	0,0%

Στον Πίνακα 7 παρουσιάζεται το είδος αυτής της απασχόλησης. Πράγματι, οι περισσότεροι απόφοιτοι του Τμήματος (82,4%) απασχολούνται σε προσωρινές θέσεις εργασίας, κυρίως ως συμβασιούχοι αορίστου χρόνου (64,7%).

Πίνακας 7. Είδος απασχόλησης	Ποσοστό αποφοίτων
Σταθερή – σύμβαση αορίστου χρόνου	-
Σταθερή – δημόσιος υπάλληλος	17,6%
Προσωρινή – σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου	64,7%
Προσωρινή – σύμβαση έργου	17,6%

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, η σημερινή απασχόληση είναι πλήρης για το σύνολο των αποφοίτων του Τμήματος Νομικής που εργάζονται ως μισθωτοί και ως συμβασιούχοι έργου. Επιπλέον, το 45,5% των αποφοίτων αυτών δήλωσε ότι εργάζεται σε επιχείρηση ή φορέα που απασχολεί από 1-9 άτομα, το 32,0% ότι εργάζεται σε επιχείρηση ή φορέα που απασχολεί από 10-49 άτομα, ενώ το 22,5% ότι εργάζεται σε επιχείρηση ή φορέα που απασχολεί πάνω από 50 άτομα ως μισθωτό προσωπικό. Παρά το γεγονός ότι το 78,8% αυτών των αποφοίτων του Τμήματος πιστεύει ότι υπάρχουν θετικές προοπτικές επαγγελματικής εξέλιξης στη σημερινή του απασχόληση, ένα 45,5% αισθάνεται ότι κινδυνεύει να χάσει την απασχόλησή του στο άμεσο μέλλον.

Στον πίνακα που ακολουθεί (Πίνακας 8) απεικονίζονται οι καθαρές μηνιαίες αποδοχές των μισθωτών και των συμβασιούχων έργου, αποφοίτων του Τμήματος Νομικής. Όπως φαίνεται στον Πίνακα, το 21,0% δήλωσε καθαρές μηνιαίες αποδοχές έως 700 ευρώ, το 42,2% από 701-1100 ευρώ, ενώ το 36,9% δήλωσε καθαρές αποδοχές πάνω από 1100 ευρώ το μήνα.

Πίνακας 8. Καθαρές μηνιαίες αποδοχές	Ποσοστό αποφοίτων
Έως 500 ευρώ	12,10%
501 έως 700 ευρώ	25,00%
701 έως 900 ευρώ	25,00%
901 έως 1100 ευρώ	11,10%
1101 έως 1300 ευρώ	11,10%
1301 ευρώ και πάνω	15,80%

2.5. Στοιχεία για τους αυτοαπασχολούμενους

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται δεδομένα που αφορούν την κατηγορία των αυτοαπασχολούμενων αποφοίτων του Τμήματος Νομικής. Το ποσοστό των αποφοίτων που αυτοαπασχολείται φτάνει το 25,0% στο σύνολο των απασχολούμενων πτυχιούχων του Τμήματος (βλ. Πίνακα 3). Στον Πίνακα 9 απεικονίζονται οι βασικές πηγές οικονομικής στήριξης που είχαν οι απόφοιτοι για τη δημιουργία της επιχείρησης. Στο συγκεκριμένο ερώτημα υπήρχε δυνατότητα πολλών επιλογών. Όπως προκύπτει από τις απαντήσεις των αποφοίτων, οι περισσότεροι ενισχύθηκαν οικονομικά πρωτίστως από τις προσωπικές τους αποταμιεύσεις, και έπειτα, από το οικογενειακό ή το φιλικό τους περιβάλλον, ενώ ελάχιστοι ήταν οι απόφοιτοι που δήλωσαν ότι έλαβαν δάνειο ή κρατική ενίσχυση.

Πίνακας 9. Πηγές οικονομικής στήριξης	Ποσοστό αποφοίτων
Οικονομική ενίσχυση από οικογένεια ή φίλους	43,2%
Οικονομική ενίσχυση από τράπεζα	6,8%
Συνέχιση οικογενειακής επιχείρησης	0,0%
Κρατική ενίσχυση ή ευρωπαϊκό πρόγραμμα	2,3%
Δικές μου αποταμιεύσεις	47,7%

Επιπλέον, το 20,0% των αποφοίτων του Τμήματος δήλωσε ότι είχε και άλλη μορφή στήριξης, πέρα από την οικονομική (π.χ. πληροφόρηση, τεχνικές συμβουλές κτλ.).

2.6. Στοιχεία για τους μη ενεργούς

Το 30,2% των αποφοίτων του Τμήματος Νομικής δήλωσε μη ενεργό. Η συγκεκριμένη κατηγορία αποφοίτων δεν ασκούσε αμειβόμενη εργασία, ούτε απλήρωτη βοηθητική εργασία σε οικογενειακή επιχείρηση και δεν αναζητούσε εργασία κατά τη διεξαγωγή της έρευνας. Στον Πίνακα 10 παρουσιάζονται οι λόγοι της μη ενεργοποίησης. Το μεγαλύτερο ποσοστό των αποφοίτων του Τμήματος δήλωσε άλλους λόγους απ' όσους αναφέρονται στον ακόλουθο πίνακα ως σημαντικότερο λόγο της μη ενεργοποίησής τους στο χώρο της αγοράς εργασίας, ενώ, το υπόλοιπο δήλωσε είτε την πραγματοποίηση μεταπτυχιακών σπουδών είτε οικογενειακές υποχρεώσεις.

Πίνακας 10. Λόγοι μη ενεργοποίησης	Ποσοστό αποφοίτων
Στρατιωτική θητεία	-
Οικογενειακές υποχρεώσεις	5,3%
Μεταπτυχιακές σπουδές	10,5%
Άλλο	84,2%

Τέλος, κανείς από τους μη ενεργούς αποφοίτους δεν δήλωσε ότι συμμετείχε σε κάποιο πρόγραμμα κατάρτισης ή ότι είχε εργασθεί στο παρελθόν.

2.7. Στοιχεία για την επιθυμητή εργασία

Το 27,3% των αποφοίτων του Τμήματος Νομικής δήλωσε ότι θα επιθυμούσε να εργάζεται στο δημόσιο τομέα, το 61,4% ότι θα ήθελε να έχει τη δική του επιχείρηση και μόνον το 11,4% δήλωσε ότι θα ήθελε να εργάζεται στον ιδιωτικό τομέα. Στον Πίνακα 11 απεικονίζονται τα κριτήρια με τα οποία οι απόφοιτοι του Τμήματος επέλεξαν την επιθυμητή εργασία. Οι ερωτηθέντες μπορούσαν να επιλέξουν έως δύο απαντήσεις. Σύμφωνα με τις απαντήσεις τους, σημαντικότερο κριτήριο για τους περισσότερους θεωρείται η συμβατότητα της εργασίας με τις υποχρεώσεις της οικογένειας, ενώ ακολουθεί ασφάλεια που παρέχει μια θέση εργασίας και, με μικρότερα ποσοστά αποφοίτων, οι καλές αμοιβές, οι προοπτικές εξέλιξης και η αυτονομία.

Πίνακας 11. Κριτήρια επιθυμητής εργασίας	Ποσοστό αποφοίτων
Ασφάλεια	40,0%
Καλές αμοιβές	20,0%
Συμβατό με την οικογένεια	68,0%
Αυτονομία	12,0%
Προοπτικές εξέλιξης	-
Άλλο	40,0%

Τέλος, εξαιρουμένων των αποφοίτων του Τμήματος Νομικής που είχαν ήδη δημιουργήσει τη δική τους επιχείρηση, μόνον το 27,3% των αποφοίτων του εν λόγω Τμήματος δήλωσε ότι έχει σκεφθεί ήδη την ίδρυση μιας ατομικής επιχείρησης. Οι λόγοι για τους οποίους το παραπάνω ποσοστό αποφοίτων δεν έχει ξεκινήσει ακόμη την ίδρυση της ατομικής

επιχείρησης, είναι το απαραίτητο κεφάλαιο (84,5%), η απαιτούμενη ωριμότητα (61,8%) και τέλος, η καλύτερη επαγγελματική πείρα (50,9%).